

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

İKİNCİ BÖLÜM

KOZAN v. TÜRKİYE

(Başvuru no. 16695/19)

KARAR

Madde 10 • Bilgi alma ve verme özgürlüğü • Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nu eleştiren ve siyasi iktidar karşısındaki bağımsızlığını sorgulayan bir haberi meslektaşlarına ayrılmış Facebook grubunda paylaşan hakime disiplin cezası verilmesi • Herhangi bir acil sosyal ihtiyacı karşılamayan yaptırım Madde 13 (+ Madde10) • Etkili başvuru yollarının olmaması

STRAZBURG

1 Mart 2022

Karar kesindir. Bazı şekli düzenlemelere tabi tutulabilir.

© Anayasa Gündemi sitesi için Av. Rumeysa Budak tarafından çevrilmiştir. Çevirenin izni olmadan herhangi bir şekilde kullanılamaz, ancak kaynak gösterilerek kullanılabilir.

Kozan v. Türkiye davasında,

Jon Fridrik Kjølbro, *Başkan,*

Hakimler

Carlo Ranzoni,

Branko Lubarda,

Pauliine Koskelo,

Gilberto Felici,

Jovan Ilievski,

Saadet Yüksel,

ve *Bölüm Yazı İşleri Müdürü* Hasan Bakırcı'nın katılımıyla bölüm olarak toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi,

Türkiye Cumhuriyeti aleyhine açılan davanın temelinde, M.İbrahim Kozan'ın ("başvurucu") 15 Mart 2019 tarihinde, İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşme'nin ("Sözleşme") 34. maddesi uyarınca yapmış olduğu başvuruda (no. 16695/19),

Sözleşme'nin 10 § 1 maddesi anlamında bilgi veya fikir verme özgürlüğüne ve Sözleşme'nin 13. maddesi anlamında etkili iç hukuk yoluna başvurma hakkına ilişkin şikayetleri Türk hükümetinin ("Hükümet") dikkatine sunarak,

Tarafların görüşlerini göz önünde bulundurmuş,

25 Ocak 2022 tarihinde yapılan kapalı müzakere sonrasında,

Aynı tarihte aşağıdaki kararı vermiştir:

GİRİŞ

1. Mevcut dava, hakim olan başvurucunun, yargı mensuplarına yönelik kapalı bir Facebook grubunda Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun bazı kararlarını eleştiren ve bu kurumun siyasi iktidar karşısındaki bağımsızlığından şüphe duyduğunu vurgulayan bir basın haberini paylaştığı için disiplin cezası verilmesine ilişkindir. Başvurucu, iletişim kurma ve bilgi alma özgürlüğüne (Sözleşme'nin 10. maddesi) ve etkili bir hukuk yoluna başvurma hakkına (Sözleşme'nin 13. maddesi) dayanmaktadır.

OLAYLAR

2. Başvurucu 1979 doğumludur ve Sivas'ta yaşamaktadır. Avukat İ.Makas tarafından temsil edilmektedir.

3. Hükümet, temsilcisi, Adalet Bakanlığı İnsan Hakları Daire Başkanı Hacı Ali Açıkgül tarafından temsil edilmektedir.

4. Haziran 2006'da hakim adayı olan başvuru, Midyat Ağır Ceza Mahkemesi üyesi olarak atanmıştır. 2011-2015 yılları arasında Van Ceza Mahkemesi'nde hakim olarak görev yaptıktan sonra, Temmuz 2015'te ağır ceza mahkemesi üyesi olarak Sivas iline nakledilmiştir.

A. Başvurucuya karşı başlatılan disiplin soruşturması

5. Bu süre içinde başvuru, 28 Mayıs 2015 tarihinde Hukuk Medeniyeti isimli kapalı bir Facebook grubunda, A.Y. tarafından yazılan ve 27 Mayıs 2015'te www.grihat.com.tr sitesinde yayımlanan "17 Aralık"ı kapatana sicil affı, operasyonu yapana ihraç" başlıklı yazıyı paylaşmıştır. Bu yazıda, 27 Mayıs 2015 tarihinde Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun (bundan sonra "HSYK" veya "HSK" olarak anılacaktır) yargı mensupları hakkında yürütülen bazı disiplin soruşturmalarını kapattığı, 17-25 Aralık 2013 tarihleri arasında meydana gelen olaylarla ilgili olarak tümü yolsuzluk soruşturması yürüten dört savcı ve bir hakimin itirazlarını oy çokluğuyla reddettiği ve daha sonra mesleğin onuruna aykırı davranışlar nedeniyle bu kişileri açığa aldığı; diğer yandan, 17-25 Aralık 2013 dönemine ilişkin soruşturmada şüpheliler lehine davayı reddeden savcı E.A.'nın disiplin soruşturmasına ilişkin itirazını kabul ettiği ve uygunsuz davranış (otel masraflarının özel bir şirket tarafından ödenmesi) nedeniyle kendisine uygulanan disiplin cezalarını iptal ettiği anlatılmaktadır. Haberde, "17-25 Aralık 2013" operasyonlarından sorumlu polislerin tutuklanması emrini veren ve dönemin Başbakanı'na (Recep Tayyip Erdoğan) çok sayıda tebrik mesajı gönderen başka bir yargı mensubu olan I.S.'ye uygulanan disiplin yaptırımlarının HSYK tarafından affedildiği de belirtilmiştir.

6. Söz konusu haber, Facebook grubunun üyelerinden çok sayıda yoruma yol açmıştır. Bu yorumlardan birinin yazarı M.A., diğer şeylerin yanı sıra, yasadışı eylemleri nedeniyle "yetkililerin yargısal soruşturma korkusundan tir tir titredikleri günlerde pişmanlık duyacağını" ifade etmiştir.

7. 28 Mayıs 2015 tarihinde, (başvurucunun ilgili zamanda görevini ifa etmekte olduğu yer olan) Van'da Van Cumhuriyet Başsavcı Yardımcısı E.B., HSYK'yı başvuru, sosyal medyada (Facebook) meslektaş E.A.'nın yolsuzluk nedeniyle yargısal soruşturmaya son veren bir savcı olarak sunulduğu ve E.A.'nın sözde yolsuzlukla suçlandığı bir haberi paylaşarak, meslektaş E.A.'yı karaladığı konusunda bilgilendirmiştir. HSYK'yı saygın bir kamusal kurum olarak nitelendirerek E.B., paylaşılan yazıda yer alan iftiraların bu kurumu da açıkça hedef aldığını iddia etmiştir.

8. 11 Aralık 2015 tarihinde HSYK Başkanlığı uyuşmazlık konusu olayla ilgili ön soruşturma açılması konusunda yetki vermiştir. Bu yetki, 2802 sayılı Kanun'un 82. maddesi uyarınca, HSYK'dan bir müfettişe, başvuru hakkında ön soruşturma yürütme izni olarak vermiştir.

9. Ön soruşturma sonunda müfettiş, başvuru hakkında toplanan bilgilerin soruşturma açılmasını gerektirdiği sonucuna varmıştır. 18 Şubat 2016 tarihinde HSYK Üçüncü Dairesi, müfettişe 2802 sayılı Kanun'un 82. maddesi uyarınca başvuru hakkında disiplin soruşturması açma yetkisi verilmesini amaçlayan bir önergeyi bu organın başkanına sunmuştur. HSYK Başkanlığı tarafından verilen 24 Şubat 2016 tarihli izne istinaden müfettişler başvuru hakkında soruşturma başlatmıştır.

10. 9 Mart 2016'da başvuru, bu disiplin soruşturması kapsamında yazılı savunmasını HSYK'ya sunmuştur. Ayrıca 28 Mart 2016 ve 20 Nisan 2016 tarihlerinde başvuru ihbar eden Van Başsavcıvekili E.B. ifade vermiştir.

11. 28 Nisan 2016'da İstanbul Siber Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü, HSYK müfettişinin talebi üzerine, Hukuk Medeniyeti adlı Facebook grubunun "kapalı" bir grup olduğunu, bu grupta paylaşılan mesajların sadece üye olan kullanıcılar tarafından görülebileceğini ifade etmiştir. Ayrıca müdürlük, söz konusu grubun "gizli" bir Facebook grubu olduğunu da yani web sitelerinin arama motorlarında da çıkmadığını da belirtmiştir.

12. Hükümet, başvuru uyuşmazlık konusu yayını paylaştığı 28 Mayıs 2015 tarihinde Hukuk Medeniyeti Facebook grubunun 8.859 üyesi olduğunu belirtmiştir. Ayrıca bu grubun sadece hakim ve savcılarla sınırlı olmadığını, akademisyenler, hukuk fakültesi öğrencileri, avukatlar ve diğer tüm hukuk fakültesi mezunlarına da açık olduğunu belirtmiştir.

13. 13 Mayıs 2016'da HSYK müfettişi, başvuru 28 Mayıs 2015'te Facebook grubu Hukuk Medeniyeti'nin sayfasında A.Y. tarafından 27 Mayıs 2015 tarihinde yazılan haberi paylaştığı gerekçesiyle başvuru hakkında disiplin yaptırımı uygulanmasını tavsiye ettiği bir rapor yayınlamıştır. Söz konusu haberin, kamu makamlarını idari veya yargısal işlevlerini yerine getirirken ciddi biçimde eleştirdiğini, yargının bağımsızlığını ve tarafsızlığını ve yargıya olan güveni sarstığını ve bu noktada kamuoyunda güvensizlik yaratmış olabileceğini de belirtmiştir.

14. Müfettiş ayrıca, başvuru bu haberi paylaşarak içeriğine katıldığı izlenimini verdiğini ve bunu geniş bir kitleye yaymaya çalıştığını ifade etmiştir. Başvuru tarafından paylaşılan yazıda iki yargı grubunun karşılaştırıldığını gözlemlemiştir: birinci grup, yasalara ve etik değerlere açıkça aykırı davranışlarda bulunarak yargının itibarını ve kamuoyunun güvenini zedelemekten yargılanan yargıçlar, ikinci grup ise yeni mevzuat sayesinde lehte kararlardan yararlanan yargıçları içermektedir. Müfettiş, uyuşmazlık konusu haberin birinci grup aleyhine ve ikinci grup lehine alınan kararları şiddetle reddettiğine dikkat çekmiştir. Görülmekte olan ve tartışmalı bir davada taraf olan başvuru mesleğin etik kurallarını ihlal ettiği sonucuna varmıştır.

15. 14 Eylül 2017'de Hakimler ve Savcılar Kurulu İkinci Dairesi ("HSK", 21 Ocak 2017 itibarıyla HSYK'ya verilen yeni isim) soruşturma dosyasını incelemiş ve 2802 sayılı Kanun'un 65. maddesinin 2. fıkrasının a bendi uyarınca başvuruya ihtilaf konusu haberi paylaştığı için kınama cezası verilmesine karar vermiştir. HSK, başvuru paylaştığı haber hakkında üçüncü bir kişinin yaptığı yorum nedeniyle cezalandırılmaması gerektiğine karar vermiştir. Kendisi de yargı mensubu olan bu yargıcın ihtilaf konusu yazıyı sosyal medyada paylaştığını kabul ettiğini değerlendirmiştir. HSK, haberin içeriğinin, başvuru Devlet'e sadakat yükümlülüğü ve yargısal yükümlülükleriyle bağdaşmadığı ve demokratik bir toplumdaki meşru amaçlarla orantısız olduğu kanaatine varmıştır. Yazının, başvuru üyesi

olduğu kamu kurumunu ve bazı kamu görevlilerini idari veya yargısal görevlerini yerine getirirken ciddi biçimde eleştirerek, toplumun bir kesimine karşı önyargıya yol açtığını ve yargı kurumunun işlevlerine bağlı tarafsızlığı sorgulayarak yargı kurumuna duyulan inanç ve güveni sarstığını eklemiştir. Başvurucu, uyuşmazlık konusu haberin içeriğine katkıda bulunmasa dahi, yazıyı daha geniş bir kitleye yayma ve onunla hemfikir olanlara bir mesaj gönderme niyetini ifade etmiştir. Bu nedenlerle, HSK başvurusunun hem hizmet içinde hem de dışında resmi konumunun gerektirdiği itibar ve güveni ihlal edecek şekilde davrandığını tespit etmiştir. Hakimler ve Savcılar Kanunu'nun (2802 sayılı Kanun) 65 § 2 (a) maddesine dayanarak başvurucuya kınama cezası verilmesine oybirliğiyle karar vermiştir.

16. Başvurucu, 6087 sayılı HSK Kanunu'nun 33. maddesi uyarınca bu kararın yeniden incelenmesi talebinde bulunmuştur. 19 Aralık 2017'de, HSK İkinci Dairesi, başvurusunun dosyasının ilk incelemesi sırasındakine benzer bir heyetle, dosyayı yeniden inceledikten sonra uyuşmazlık konusu kınama cezasının uygulanmasının hukuka uygun olduğu göz önünde bulundurularak başvurusunun talebini reddetmiştir.

17. Başvurucu bu karara 6087 sayılı Kanun'un 33. maddesi uyarınca HSK Genel Kurulu nezdinde itiraz etmiştir. 3 Ekim 2018 tarihinde, İkinci Daire üyeleri de dahil olmak üzere HSK Genel Kurulu, başvurusunun itirazını kesin olarak reddetmiştir. Başvurucuya verilen kınama bu tarihten itibaren kesinleşmiştir.

B. Başvurucunun yargıdaki kariyerinin gelişimi

18. Başvurucu, Sivas'ta hakimlik görevini yerine getirirken, HSYK'nın 24.08.2016 tarih ve 2016/426 sayılı Genel Kurul toplantısında alınan kararla diğer 2.846 yargı mensubu gibi görevinden ihraç edilmiştir. Bu karar, 667 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 3 § 1 maddesi anlamında, ilgili kişilerin yargıçlık mesleğini icra etmeye devam edememesinden kaynaklanmıştır. HSYK söz konusu kararda, başvurusunun ve diğer yargı mensuplarının, Türk makamları tarafından "FETÖ/PDY" ("Fetullahçı Terör Örgütü / Paralel Devlet Yapılanması") adı altında tayin edilen bir örgütle irtibatlı ve iltisaklı oldukları gerekçesiyle meslekten ihraç edildiğini belirtmiştir. 29 Kasım 2016'da bu karar kesinleşmiştir. Başvurucu, kamu görevinden ihraç edildiği bu karara karşı Danıştay'da iptal davası açmıştır. Bu iptal davası ise hala derdesttir.

19. 27 Eylül 2017 tarihli iddianame ile Ankara Cumhuriyet Savcılığı, başvuru hakkında FETÖ/PDY örgütüne mensup olduğu gerekçesiyle Ankara Ağır Ceza Mahkemesi'nde kamu davası açmıştır.

20. Ağır Ceza Mahkemesi 6 Nisan 2018 tarihli kararında, başvurusunu isnat edildiği şekilde suçlu bulmuş ve silahlı terör örgütüne üye olmaktan yedi yıl altı ay hapis cezasına çarptırmıştır.

21. Başvurucu mahkumiyetine itiraz etmiştir. Söz konusu ceza yargılaması hala derdesttir.

İLGİLİ ULUSAL YASAL ÇERÇEVE VE UYGULAMA

22. 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu’nun 62. maddesi şu şekildedir:

“Hakim ve savcılara; sıfat ve görevleri gereklerine uymayan hal ve hareketlerinin tespit edilmesi üzerine durumun niteliğine ve ağırlık derecesine göre, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca aşağıda yazılı disiplin cezalarından biri verilir :

- a)Uyarma,
- b) Aylıktan kesme,
- c) Kınama,
- d) Kademe ilerlemesini durdurma,
- e) Derece yükselmesini durdurma,
- f) Yer değiştirme,
- g) Meslekten çıkarma.”

23. 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu’nun “Kınama Cezası” başlıklı 65. maddesi şu şekildedir:

“Kınama : Belli bir eylem veya davranışın kusurlu sayıldığı yazı ile bildirilmesidir.

Kınama cezası:

a) a)Hizmet içinde ve dışında, resmi sıfatının gerektirdiği saygınlık ve güven duygusunu sarsacak nitelikte davranışlarda bulunmak.

(...)

Hallerinde uygulanır.”

24. 2802 sayılı Kanunun “Yeniden inceleme ve itiraz” başlıklı 73. maddesinin ilgili bölümleri aşağıdaki gibidir:

“Hakimler ve savcılar hakkında verilen disiplin cezalarına ilişkin kararın tebliğinden itibaren on gün içinde Adalet Bakanı veya ilgililer kararın bir defa daha incelenmesini isteyebilir.

Bu halde Kurul, gerekli incelemeyi yaparak kararını verir.

Kurulca yeniden incelenerek verilen karara karşı ilgililer tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde itirazda bulunabilirler.

İtiraz; İtirazları İnceleme Kurulunca incelenerek sonuçlandırılır.

İtiraz üzerine verilen kararlar kesindir. Bu kararlar hakkında başka bir idari veya kazai mercie başvurulamaz. Hakkında meslekten çıkarma cezası istenilen hakim ve savcılar İtirazları İnceleme Kurulunda sözlü veya yazılı olarak

kendisi veya vekili vasıtasıyla savunma hakkına sahiptir.”

25. 2802 sayılı Kanun’un “Soruşturma” başlıklı 82. maddesi aşağıdaki gibidir:

“Hakim ve savcıların görevden doğan veya görev sırasında işlenen suçları, sıfat ve görevleri gereğine uymayan tutum ve davranışları nedeniyle, haklarında inceleme ve

soruşturma yapılması Adalet Bakanlığının iznine bağlıdır. Adalet Bakanı inceleme ve soruşturmayı, adalet müfettişleri veya hakkında soruşturma yapılacak olandan daha kıdemli hakim veya savcı eliyle yaptırılabilir.

Soruşturma ile görevlendirilen hakim ve savcılar, adalet müfettişlerinin 101 inci maddedeki yetkilerini haizdirler.”

26. 6087 sayılı Kanun’un “Kuruluş ve Kurulun bağımsızlığı” başlıklı 3. maddesinin ilgili kısımları aşağıdaki gibidir:

“(1) (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/208 md.) Hâkimler ve Savcılar Kurulu onüç üyeden oluşur.

(2) Kurul iki daire hâlinde çalışır.

(3) Kurulun Başkanı, Adalet Bakanıdır.

(...)

(5) (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/208 md.) Kurul; Bakan, Adalet Bakanlığı ilgili bakan yardımcısı ile Cumhurbaşkanınca seçilen dört ve Türkiye Büyük Millet Meclisince seçilen yedi üyeden oluşur.

(...)”

27. 6087 sayılı Kanun’un “Dairelerin oluşumu, daire başkanlarının seçimi ile görev ve yetkileri” başlıklı 8. maddesinin ilgili kısımları aşağıdaki gibidir:

“a) Birinci Dairesi; Adalet Bakanlığı ilgili bakan yardımcısı, Yargıtay üyeleri arasından seçilen bir, adlî yargı hâkim ve savcıları arasından seçilen iki, idarî yargı hâkim ve savcıları arasından seçilen bir ve öğretim üyesi veya avukatlar arasından seçilen bir üye,

b) İkinci Dairesi; Yargıtay üyeleri arasından seçilen iki, Danıştay üyeleri arasından seçilen bir, adlî yargı hâkim ve savcıları arasından seçilen bir ve öğretim üyesi veya avukatlar arasından seçilen iki üye,

olmak üzere altışar üyeden oluşur.

(...)”

28. 6087 sayılı Kanun’un “Genel kurul toplantı ve karar yeter sayısı” başlıklı 29. maddesinin ilgili kısımları aşağıdaki gibidir:

“(...)”

(3) Kanundaki istisnalar hariç olmak üzere Genel Kurul, üye tam sayısının salt çoğunluğuyla toplanır ve üye tam sayısının salt çoğunluğuyla karar alır.”

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

I. SÖZLEŞMENİN 10. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

29. Başvurucu, kendisine verilen kınama cezasının ifade özgürlüğünü ihlal ettiğini iddia etmektedir. Başvurucu, Sözleşme’nin aşağıdaki yer alan 10. maddesine dayanmaktadır:

“1. Herkes ifade özgürlüğü hakkına sahiptir. Bu hak, kamu makamlarının müdahalesi olmaksızın ve ülke sınırları gözetilmeksizin, kanaat özgürlüğünü ve haber ve görüş

alma ve de verme özgürlüğünü de kapsar. Bu madde, Devletlerin radyo, televizyon ve sinema işletmelerini bir izin rejimine tabi tutmalarına engel değildir.

2. Görev ve sorumluluklar da yükleyen bu özgürlüklerin kullanılması, yasayla öngörülen ve demokratik bir toplumda ulusal güvenliğin, toprak bütünlüğünün veya kamu güvenliğinin korunması, kamu düzeninin sağlanması ve suç işlenmesinin önlenmesi, sağlığın veya ahlakın, başkalarının şöhret ve haklarının korunması, gizli bilgilerin yayılmasının önlenmesi veya yargı erkinin yetki ve tarafsızlığının güvence altına alınması için gerekli olan bazı formaliteler, koşullar, sınırlamalar veya yaptırımlara tabi tutulabilir.”

A. Kabul edilebilirlik

30. Mahkeme, bu şikayetin açıkça dayanaktan yoksun olmadığını veya Sözleşme’nin 35. Maddesinde belirtilen başka bir nedenden ötürü kabul edilemez olmadığını ifade ederek, şikayetin kabul edilebilir olduğunu ilan etmektedir.

B. Esas

1. Tarafların beyanları

a) Başvurucu

31. Başvurucu, söz konusu disiplin yaptırımının açıkça ifade özgürlüğüne bir müdahale oluşturduğunu ileri sürmektedir. Olaylar sırasında, söz konusu haberi yazan gazeteci tarafından bildirilen ceza soruşturmasının esasının kendisini ilgilendirmediğini ve kendisini sadece yukarıda bahsedilen Facebook grubunun üyesi olan meslektaşlarını (hakimler ve savcılar) HSYK tarafından başlatılan disiplin soruşturması ve 17-25 Aralık 2013 olaylarının soruşturmasına dahil olan bazı hakim ve savcılara ilişkin sonuçları hakkında bilgilendirmek istediğini ileri sürmüştür. Haberin yazarı, devam eden yargılamalar hakkında kişisel yorumlarda bulunmuş olsa bile, söz konusu haberin HSYK’nın bazı hakim ve savcılar hakkında aldığı soruşturma ve disiplin kararlarına ilişkin çok miktarda bilgi içerdiğini ifade etmiştir. Devam etmekte olan herhangi bir dava hakkında herhangi bir yorumda bulunmadığını veya kişisel görüş bildirmediğini belirtmiştir. HSYK’nın söz konusu davaları yürüten hakim ve savcılara karşı aldığı tedbirler hakkında herhangi bir tetkikte bulunmadığını iddia etmiştir. Başvurucu HSK’yi, yayınlanan haberin siyasi içerikli olduğunu ve siyasi amaçlarla paylaştığını iddia ettiği için eleştirmektedir. Bu davada kendi adına herhangi bir “siyasi” niyet gösteren hiçbir kanıt olmadığını savunmaktadır.

32. Başvurucu, söz konusu müdahalenin kanunla öngörülmediğini, 2802 sayılı Kanun’un kınama yaptırımını düzenleyen 65. maddesinin çok muğlak ve çok geniş olduğunu ileri sürmüştür. Başvurucu bu soruna, Venedik Komisyonu’nun 28 Mart 2011 tarihli, disiplin yetkisinin bu maddeyi yargı kararları takdir edilmeyen bir yargıcı böyle bir zemine açıkça atıfta bulunmadan yaptırım uygulamak için kullanma riskine işaret eden görüşünde zaten belirttiğine dikkat çekmiştir. Başvurucuya göre, kendisine uygulanan

disiplin cezasının asıl nedeni, HSYK üye seçimlerinde doğrudan Adalet Bakanlığı tarafından desteklenen “Yargıda Birlik Platformu” adaylarına oy vermemiş olmasıdır.

33. Başvurucu, HSYK’nın (hakim ve savcıların gözetim ve denetiminden sorumlu kurum) devam eden yasal işlemlerle ilgili olarak verdiği kararları, kapalı Facebook grubundaki diğer üyelere bildirdiği için kendisine uygulanan yaptırımın, 10. maddenin 2. fıkrasında öngörülen meşru amaçlardan herhangi birini içermediğini iddia etmektedir.

34. Başvurucu ayrıca böyle bir müdahalenin demokratik bir toplumda gerekli olmadığını ileri sürmektedir. HSYK tarafından iddia edilen bir ihlali soruşturmakla görevli bazı hakim ve savcılara karşı yürütülen disiplin soruşturmasını kapsamaması nedeniyle ihtilaf konusu haberin içeriği hakkında yorum yapmadığını, sadece bu haberi paylaştığını iddia etmektedir. Başvurucuya göre, demokratik ülkelerde bazı üst düzey devlet görevlilerine, politikacılara (bakan ve idarecilere) ve akrabalarına karşı açılan bir ceza davasının görüşülmesinde açık ve önemli bir kamu yararı vardır. Aynı şekilde bu tür bilgilerin yargının bağımsızlığının ve tarafsızlığının ihlal edildiğini gösterebileceği durumlarda bile yargı mensuplarının da HSYK tarafından alınan tedbirler hakkında bilgi alışverişinde bulunma hakları olmalıdır.

b) Hükümet

35. Hükümet, Sözleşme’nin 10. maddesi anlamında başvurunun ifade özgürlüğüne müdahale edilmediği kanaatindedir. Bu bağlamda, yargı mensuplarına statüleri nedeniyle getirilen kısıtlamaların, diğer kamu görevlileri de dahil olmak üzere diğer bireylere getirilen kısıtlamalardan daha ağır olduğunu, çünkü hakimlerin sadece adil ve tarafsız olmaması gerektiğini, aynı zamanda kamuoyu tarafından tarafsız ve herhangi bir fikir veya kanaati önyargısız olarak karşılama iradesine sahip olarak algılanması gerektiğini ileri sürmektedir. Başvurucu tarafından yayınlanan haberin, işine bağlı hakim ve savcılarının görevden alınırken suç işleyen meslektaşlarının korunmasına ilişkin devam eden yasal işlemlerine yönelik varsayımsal iddialar içerdiğini ileri sürmektedir. Başvurucunun dava konusu haberi paylaştığı sırada *Hukuk Medeniyeti* adlı Facebook grubunun 8.859 üyesi olduğunu, sadece hakim ve savcılara değil, diğer mesleklerde çalışan hukuk diploması sahiplerine de açık olduğunu belirtmektedir.

36. Müdahalenin yasallığı konusunda Hükümet, başvurucuya uygulanan disiplin cezasının 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu’nun 65 § 2 (a) maddesine dayandığını belirtmiştir. İlgili tarihte neredeyse on yıllık deneyime sahip bir yargıç sıfatıyla başvurunun, bireylere ve kurumlara açıkça saldıran bir haberin bir sosyal medya platformunda paylaşılmasının disiplin yaptırımlarıyla sonuçlanacağını “makul olarak” bilebilecek konumda olduğunu değerlendirmiştir.

37. Hükümet'e göre, uyuşmazlık konusu müdahale, yargının otoritesini ve tarafsızlığını ve yargının itibarını korumaya çalıştığından, Sözleşme'nin 10. maddesinin 2. paragrafı anlamında meşru bir amaç gütmüştür.

38. Demokratik bir toplumda müdahalenin gerekliliğine ilişkin olarak Hükümet, yargı mensuplarının, ister mesaj ister e-posta olsun, elektronik iletişimlerinde ve çevrimiçi sosyal ağ sitelerine katılırken veya internette metin yayınlarken ihtiyatlı davranmaları gerektiği kanaatindedir. Hükümet'e göre, yargı mensuplarının kişisel, yazılı veya telefonla sosyal ilişkilerindeki davranışlarını yöneten ilkeler, internet ve sosyal ağ sitelerinin kullanımı da dahil olmak üzere elektronik iletişimlerine aynı şekilde uygulanmalıdır. Bu bağlamda yargı mensupları, yürüttükleri kamu görevlerinin hassasiyeti nedeniyle sosyal medyadaki paylaşımlarının tarafsızlıkları konusunda şüphe uyandırmasına izin vermemelidir. Ayrıca yargının ve yetkisinin sorgulanabileceği tüm durumlarda yargı mensupları ifade özgürlüklerini dikkatli kullanılmalıdır.

39. Hükümet, söz konusu zamanda başvurunun Van Ceza Mahkemesi'nde hakim olduğuna dikkat çekmiştir. Başvurucu tarafından paylaşılan haberin, siyasi içerikli olduğunu, HSYK tarafından alınan tedbirleri iki hakim ve savcı grubu açısından karşılaştırdığını, bazı hakim ve savcılar sert bir şekilde eleştirdiğini ve diğerlerini siyasi güdümlü yaptırımların kurbanı olarak gösterdiğini ifade etmiştir. Haberin, bir grup hakim ve savcılığı ve HSYK'yı, o dönemde tartışmaya neden olan ve kamuoyu tarafından "17-25 Aralık Soruşturması" olarak bilinen bir soruşturmanın kapatılmasıyla ilişkilendirerek, kamuoyunda kinci olmakla suçladığını da sözlerine eklemiştir.

40. Hükümet, Mahkeme içtihatlarının yargı mensuplarının yargıyla ilgili kamu yararına olan konulardaki beyanlarında ifade özgürlüğünü koruduğunu kabul ederken, tartışılan konunun siyasi etkileri ve sonuçları olsa bile, söz konusu haberi paylaşmakla başvurunun mesleki sorumluluğunu aştığını ve kişi ve kurumlara saldırdığını düşünmektedir. Başvurucu tarafından paylaşılan haberin içeriğinin, kamu yararıyla ilgili soruları ilgilendirmediğini düşünmektedir. Hükümet'e göre, başvurunun bu haberi basit okumanın ötesine geçerek Facebook sayfasında paylaşmış olması, güncel ve tartışmalı bir konuda kendisine partizan bir imaj kazandırmıştır.

41. Hükümete göre, başvuru, haberi "kapalı" bir grup içinde paylaşmasına rağmen bu grubun üye sayısının binleri bulması, herkesin ulaşabileceği bir sosyal medya platformunda paylaşmış gibi aynı sonuçlara yol açmıştır. Bu nedenle, başvurunun haberi paylaşması, yargının şeref ve haysiyeti için açık ve yakın bir tehlike oluşturmuştur. Sonuç olarak, başvuru bir yargı mensubu olarak kendisinden beklenen azami özeni göstermemiştir. Tüm bu nedenlerle, başvurucuya uygulanan disiplin cezası, acil bir toplumsal ihtiyaca cevap vermiştir.

42. Hükümet ayrıca, başvurunun konumunun niteliği dikkate alındığında, kendisine uygulanan kınama yaptırımının, işlediği fiille orantılı

olduğu görüşündedir. Esasen, kınama cezasının dört yıl sonra özlük dosyasından silindiğini, başvuruçunun mali haklarını veya çalışacağı yerin belirlenmesini etkilemediğini ve özellikle terfi veya bir pozisyonda görev süresi açısından profesyonel kariyerinin gelişimi üzerinde olumsuz bir etkisi olmadığını belirtmiştir.

2. Mahkeme'nin yaklaşımı

a) Genel İlkeler

i. Bilgi alma ve verme özgürlüğü ve yargı mensupları

43. Mahkeme, *Baka v. Macaristan* ([BD], no. 20261/12, §§ 162-167, 23 Haziran 2016) ve *Eminağaoğlu v. Türkiye* (no. 76521/12, §§ 120-124 ve 125, 9 Mart 2021) kararlarında belirtildiği gibi, hakimlerin ifade özgürlüğüne uygulanan genel ilkelerin mevcut davada da geçerli olduğunu hatırlatmaktadır.

44. Özellikle, demokratik bir toplumda, kuvvetler ayrılığı ve yargının bağımsızlığının korunması zaruretiyle ilişkin sorular, kamu yararına ilişkin çok önemli meseleleri ilgilendirebilmektedir (*Morice v. Fransa* [BD], no. 29369/10, § 128, CEDH 2015). Kamu yararı ile ilgili konulardaki tartışmalar, genellikle, yetkililerin sahip olduğu bilhassa sınırlı bir takdir marjı ile birlikte 10. madde kapsamındaki yüksek düzeyde korumadan yararlanmaktadır (*Morice*, yukarıda anılan, §§ 125 ve 153, *July ve SARL Liberation v. Fransa*, no. 20893/03, § 67, CEDH 2008 (extraits)). Yargıyla ilgili tartışma yaratan bir sorunun siyasi sonuçları olsa bile, bu olgu, bir yargıcın konuyla ilgili bir beyanda bulunmasını engellemek için tek başına yeterli değildir (*Wille v. Liechtenstein* [BD], no. 28396/95, § 67, CEDH 1999VII).

45. Yargının toplumdaki özel misyonunun hakimlere bir ihtiyat görevi yüklediği doğrudur. Bununla birlikte, hakimler belirli bir amaca hizmet eder: yargı mensubunun beyanı, avukatının aksine, yalnızca kendini ifade eden değil, onun aracılığıyla tüm adalet kurumunu da taahhüt eden nesnel bir takdirin ifadesi olarak kabul edilir (*Morice*, yukarıda anılan, §§ 128 ve 168).

46. Bu nedenle, özellikle takdir yetkisinin ilgili yargı mensuplarının tepki vermesini yasaklaması, adaleti temelden yoksun ciddi yıkıcı saldırılara karşı korumak için gerekli olabilir (*Prager ve Oberschlick v. Avusturya*, 26 Nisan 1995, § 34, série A n° 313, *Koudechkina v. Rusya*, no. 29492/05, § 86, 26 Şubat 2009 ve *Di Giovanni v. İtalya*, no. 51160/06, § 71, 9 Temmuz 2013). Bilhassa yargının yetkisi ve tarafsızlığının sorgulanması muhtemel olduğunda (*Wille*, yukarıda anılan, § 64) ve ayrıca, özellikle diğer yargı mensupları da dahil olmak üzere, devlet memurlarına yönelik eleştirileri ifade ederken (*Eminağaoğlu*, yukarıda anılan § 136) yargı mensuplarından ifade özgürlüklerini ölçülü kullanmaları beklenebilmektedir.

47. Gerçek şudur ki, ciddi bir temelden yoksun ağır şekilde önyargılı saldırılar olasılığının dışında, devletin temel kurumlarına mensup olduklarını dikkate alarak yargı mensupları, yalnızca teorik ve genel bir şekilde değil, kabul edilebilir sınırlar içinde kişisel eleştirinin nesnesi olabilirler. Bu

itibarla, resmi görevlerini yerine getirirken kendilerine yönelik kabul edilebilir eleştiri sınırları, özel kişilere yönelik olduğundan daha geniş (Morice, yukarıda anılan § 131 ve *July ve SARL Liberation*, yukarıda anılan § 74).

ii. *Bilgi alma ve verme özgürlüğü ve internet*

48. Web sitelerinin ifade özgürlüğünün kullanılmasındaki önemine ilişkin olarak Mahkeme şunu hatırlatmaktadır: “erişilebilirliklerinin yanı sıra büyük miktarda veri depolama ve yayma yetenekleri sayesinde, web siteleri kamunun haberlere erişimini geliştirmeye ve genel olarak bilgilerin alenileştirmesini kolaylaştırmaya büyük ölçüde katkıda bulunmaktadır” (*Times Newspapers Ltd v. Birleşik Krallık* (no. 1 ve 2), no 3002/03 ve 23676/03, § 27, CEDH 2009). Bireylerin internette kendilerini ifade etme imkanı, ifade özgürlüğünü kullanmak için eşi benzeri olmayan bir araç oluşturmaktadır (*Delfi AS v. Estonya [BD]*, no. 64569/09, § 110, CEDH 2015).

49. Mahkeme ayrıca, iletilecek mesajın türü ne olursa olsun, Sözleşme’nin 10. maddesinin internet yoluyla iletişime uygulanmasının amaçlandığını vurgulamaktadır. Daha spesifik olarak, diğerlerinin yanı sıra, bir grup içinde web sitesi oluşturmayı ve paylaşmayı kolaylaştıran bir Google modülü olan Google Sitesi’nin kullanımı da dahil olmak üzere tüm bunlar ifade özgürlüğü hakkının kullanımı kapsamında değerlendirilmektedir (*Ahmet Yıldırım v. Türkiye*, no. 3111/10, § 49, CEDH 2012).

50. Mahkeme, internetin faydalarını kabul ederken, özellikle karalayıcı, nefret dolu veya şiddet çağrıştıran açıkça hukuka aykırı ifadelerin birkaç saniye içinde dünya çapında daha önce hiç olmadığı kadar yayılabileceğini, bunlara bir dizi riskin eşlik ettiğini ve bazen çok uzun süre faal kaldığını (*Delfi AS*, yukarıda anılan § 110) kabul etmektedir.

51. Bununla birlikte Mahkeme, internet kullanıcılarından gelen mesajların Sözleşme’nin 10 § 2 maddesi tarafından korunan meşru menfaatler üzerindeki etkilerini azaltan diğer faktörleri de dikkate alabilir. Belirli bir alandaki meslek grubu için ayrılmış bir ortamda bir mesaj göndermek, tüm internet kullanıcılarının erişebileceği bir mesaj aksine, bu mesajın yayılması ciddi hasara neden olmayacak kadar sınırlıysa, bu faktörlerden biri söz konusu olabilir (bakınız, *kıyasen, Payam Tamiz v. Birleşik Krallık* (déc.), no. 3877/14, § 80, 19 Eylül 2017, *Savva Terentyev v. Rusya*, no. 10692/09, § 79, 28 Ağustos 2018, *Melike v. Türkiye*, no. 35786/19, § 50, 15 Haziran 2021 ve *Çakmak v. Türkiye* (déc.), no. 45016/18, § 50, 7 Eylül 2021).

b) Söz konusu ilkelerin mevcut davaya uygulanması

i. *Bir müdahalenin varlığı*

52. Mahkeme, başvurucuya uygulanan disiplin suçunun, Facebook grubunda bir haberi paylaştığı bir paylaşım ile ilgili olduğunu gözlemlemektedir. Dolayısıyla, ihtilaf konusu tedbir, esasen, başvurucunun

ifade özgürlüğünün bir bileşeni olan iletişim kurma ve bilgi alma özgürlüğü ile ilgilidir. Ayrıca, Mahkeme, Hükümet'in bir müdahalenin varlığına itirazının tamamen müdahalenin demokratik bir toplumda gerekliliği konusundaki argümanında yinelediği ve geliştirdiği gerekçelere dayandığını ve başvurucuya uygulanan disiplin cezasının, Sözleşme'nin 10. maddesiyle korunan özgürlüğün kullanılmasına bir müdahale oluşturduğunun yerindeliğini sorgulayamadığını kaydetmektedir.

Bu nedenle Mahkeme, taraflarca ileri sürülen tüm nedenleri dikkate alarak, bu müdahalenin Sözleşme'nin 10. maddesinin 2. paragrafı uyarınca makul olup olmadığını inceleyecektir.

ii. Müdahalenin yasalılığı

53. Mahkeme, “kanunla öngörülen” ifadesinin Sözleşme'nin 10 § 2 maddesi anlamında, ihtilaf konusu tedbirin sadece iç hukukta bir temele sahip olmasını gerektirmekle kalmayıp, aynı zamanda söz konusu kanunun niteliğiyle de ilgili olduğunu, ayrıca kendisi için sonuçları ve hukukun üstünlüğü ile uyumluluğunu öngörebilmesi gereken ilgili kişi tarafından erişilebilir olmasını gerektirdiğini hatırlatmaktadır. Mevcut davada hiçbir taraf, söz konusu müdahalenin -disiplin soruşturmasından kaynaklanan disiplin cezasının- yasal bir dayanağı olduğuna, yani 2802 sayılı Kanun'un 65 § 2 (a) maddesine ve bu hükmün başvurucu için mevcut olduğuna itiraz etmemektedir.

54. Söz konusu hukuk normunun öngörülebilirlik şartını da karşılayıp karşılamadığı sorusu geriye kalmaktadır. Mahkeme, her olasılığı kapsamayan iç mevzuatın gerektirdiği kesinlik düzeyinin büyük ölçüde söz konusu metne, kapsadığı alana ve muhataplarının mahiyetine bağlı olduğunu hatırlatmaktadır. Ayrıca bir kanun hükmü, sırf birden fazla yoruma açık olduğu için, “hukukun öngördüğü” kavramının ima ettiği gerekliliğe aykırı düşmez. Son olarak ise, iç hukuku yorumlamak ve uygulamak öncelikle ulusal makamların görevidir (*Vogt v. Almanya*, 26 Eylül 1995, § 48, série A n° 323).

55. Mahkeme, Venedik Komisyonu'nun 28 Mart 2011 tarihli bir görüşünde, ilgili hükmü muğlak ve aşırı geniş olarak nitelendirdiğini ve bu hükümden kaynaklanan disiplin yetkisinin, yargı kararları takdir edilmeyen bir hakim, böyle bir saiki açık bir şekilde belirtmeden cezalandırmak için kullanılabileceği riskine dikkat çektiğini not etmektedir. Mahkeme ayrıca, başvurucunun, kendisine uygulanan disiplin cezasının asıl nedeninin, doğrudan Adalet Bakanlığı tarafından desteklenen “Yargıda Birlik Platformu”nun adaylarına oy vermemiş olması olduğu yönündeki iddiasını da not etmektedir.

56. Ancak, başvurucunun beyanlarından bu davadaki temel meselenin kendisine uygulanan disiplin yaptırımının temelinde yargının yürütmeye karşı bağımsızlığını sorgulayan bir haberin bir Facebook grubunda paylaşılıp paylaşılmadığı olduğu anlaşılmaktadır. Mahkeme için bu soru, davanın

koşulları ve izlenen meşru amaç ışığında müdahalenin demokratik bir toplumda gerekli olup olmadığı sorusuyla yakından bağlantılıdır.

57. Mahkeme, bu nedenle, 2802 sayılı Kanun'un 65 § 2 (a) maddesinin, şikayet edilen müdahale için öngörülebilir bir yasal dayanak oluşturabileceğini varsaymaya hazırdır ve müdahalenin meşru bir amaca yönelik olup olmadığını belirleyerek davayı incelemeye devam edecektir.

iii. Meşru bir amacın varlığı

58. Mahkeme, mevcut davada, Hükümet'in, yargı mensuplarının ihtiyat ve itidal sorumluluğunun gerektirdiği soruşturmayı ve yaptırımı esasen haklı çıkarmaya çalıştığını gözlemlemektedir. Taraf Devletlerin bazılarının kamu çalışanlarını veya yargı mensuplarını kısıtlama yükümlülüğüne tabi tuttuğunu kaydetmektedir. Bu durumda yargı mensuplarına yüklenen bu yükümlülük, kararlarının otoritesinin yanı sıra bağımsızlıklarını koruma arzusuna dayanmaktadır. Mahkeme'ye göre, bu nedenle, sonuçta ortaya çıkan müdahalenin Sözleşme tarafından meşru olarak kabul edilen amaçlardan en az birini, söz konusu olayda yargının yetki ve tarafsızlığının garantisini, izlediği kabul edilebilmektedir.

iv. Demokratik bir toplumda müdahalenin gerekliliği

59. Mahkeme başvurucunun suçlu bulunduğu disiplin suçunun, Facebook grubunda bir haberi paylaştığı bir mesajla ilgili olduğunu hatırlatmaktadır. HSK'ya göre, kamu kurum ve kuruluşlarını ve ilgili kamu görevlilerini idari veya yargısal görevlerini yerine getirirken ağır biçimde eleştiren söz konusu haber, görevinin gerektirdiği tarafsızlığı sorgulayarak halkın yargı kurumuna olan inancını ve güvenini sarsmıştır. Yine HSK'ya göre, başvuru, bu haberi Facebook grubunda paylaşarak, resmi görevinin gerektirdiği itibar ve güveni sarsacak bir davranış sergilemiştir (bakınız yukarıda, paragraf 15).

60. Mahkeme, ilk olarak, uyuşmazlık konusu haberi paylaştığında, başvurucunun ceza davalarında uzmanlaşmış bir yargı mensubu görevini üstlendiğini kaydetmektedir: başvuru, bir ağır ceza mahkemesine nakledilmeden önce Van Ceza Mahkemesi'nde bir yargıçlık görevini ifa etmiştir. Ancak, bu mahkemeler, suçlamaların ciddiyetine bağlı olarak, yolsuzluk iddiaları ile ilgili davalara bakmaya yetkilidir. Bu nedenle, yargının otoritesi ve tarafsızlığı sorgulanabileceğinden, başvurucunun ifade özgürlüğünü kısıtlamayla kullanmasını gerektirmektedir. Mahkeme yine de, bir yargı mensubunun ifade özgürlüğüne başvurucunun durumundaki herhangi bir müdahaleye ilişkin, kendisinin dikkatli bir inceleme yapmasını gerektirdiği kanaatindedir (bakınız, kıyasen, *Wille*, yukarıda anılan, § 64).

61. Mahkeme ayrıca, disiplin cezası, nakil, terfi ve hatta görevden alınma konularındaki yetkileri nedeniyle HSK'nın yargı mensuplarının kariyerleri üzerinde çok güçlü bir etkisi olduğunu gözlemlemektedir. HSK'nın bağımsızlığının Devletin diğer yargı dışı organlarına karşı korunması,

Sözleşme anlamında demokratik sistemin temel ilkelerinden yalnızca biri olmamakla birlikte aynı zamanda, başvuru dahil tüm yargı mensupları için, doğrudan mesleki kariyerleriyle ilgili bir unsur ve yargı faaliyetlerini tam bağımsızlık ve tarafsızlık içinde sürdürebilmeleri için tartışılması ve açıklığa kavuşturulması gereken bir konu teşkil etmektedir.

62. Mahkeme, bu bağlamda, 17-25 Aralık 2013 tarihleri arasında meydana gelen yolsuzluk şüphesine dayalı davaların açılmasına ilişkin olaylarda yargının yürütmeye karşı tarafsızlığı ve bağımsızlığı ve hükümetin bu davalara tepkisi ile ilgili olduğu için, başvurunun Facebook grubunda paylaştığı haberin içeriğinden, bu haberin, özellikle yargı mensuplarını ilgilendiren bir tartışmanın parçası olduğunun anlaşıldığını kaydetmektedir. Nitekim söz konusu haber, HSYK'nın bazı kararlarının siyasi iktidara iyilik anlamına gelebileceğine ilişkin değer yargılarını ifade etmekte olup, Hükümete yakın çevrelere mensup zanlıları suçlayarak 17-25 Aralık 2013 tarihli soruşturmalara katılan hakimlere yaptırım uygulanırken, söz konusu zanlıları beraat ettiren hakimlere ise suçlandıkları disiplin suçlarından dolayı haklarında açılan disiplin soruşturmalarından kendilerini aklarak ödüllendirildiğini belirtmiştir.

63. Bu değer yargılarının dayandığı “olgusal temelin” yeterli olup olmadığı sorusuna ilişkin olarak, Mahkeme, mevcut davada bu koşulun karşılandığı kanaatindedir. Gerçekten de, uyuşmazlık konusu haberi paylaştığı için başvurucuya takibat başlatan disiplin organlarının hiçbirisi, söz konusu haberde atıfta bulunulan olayların -yani belirli hakimler aleyhine ve diğer hakimler lehine alınan disiplin kararlarının- gerçekleşmediğini belirtmemiştir. HSK'nın çeşitli örnekleri, kendilerini, şikayet edilen disiplin kararlarının, belirli hükümet çevrelerinde ağır basan şüphelerle ilgili yargı mensupları tarafından alınan kararlardan etkilenmiş olabileceğine ilişkin değer yargısına itiraz etmekle sınırlı kalmaktadır.

64. Bu nedenle Mahkeme, bağlamsal olarak değerlendirdiğinde, başvuru tarafından paylaşılan haberde ifade edilen değer yargılarının, HSYK'nın yürütmeye karşı bağımsızlığı ve sonuç olarak yargıların bağımsızlığının ve tarafsızlığının korunmasına ilişkin bir tartışmanın parçası olduğu kanaatindedir. Bu noktada, bir yargı mensubu için, yargının bağımsızlığına ilişkin basında ifade edilen tüm görüşlerin meslektaşlarının yorumlarına sunulması ve paylaşılmasının, yargının bağımsızlığı açısından önemli bir çerçevede mesleki hayatı için çok önemli bir alanda bilgi verme veya alma özgürlüğünün zorunlu olarak bir parçası olduğu kanaatindedir.

65. Hükümet'in, başvuru tarafından yayınlanan haberin, siyasi nitelikteki varsayımsal iddialarla ilgili olduğu iddiasına ilişkin olarak Mahkeme, yargının siyasi iktidar karşısındaki bağımsızlığına ilişkin konuların, herhangi bir şekilde devletin yapısı ve işleyişine ilişkin genel politikanın kapsamına girdiğini hatırlatmaktadır. Konuyla ilgili ifade edilen bilgi ve görüşlerin “siyasi spekülasyon” olarak etiketlenmesi, ilgili kişinin

mesleğinin özünü etkileyen bir alanda yargıdaki meslektaşlarıyla bilgi alışverişinde bulunma özgürlüğünü kısıtlamak için tek başına yeterli değildir.

66. Şikayet konusu haberin yayılmasına ilişkin olarak Mahkeme, Hükümet'in, ilgili Facebook grubunun akademisyenler ve hukuk öğrencileri dahil binlerce üyesi olmasından dolayı, ihtilaf konusu haberin başvuru tarafından paylaşılmasının, kamuoyunun gözünde yargının saygınlığına zarar verme riski taşıdığını ileri sürdüğünü kaydetmektedir. Ancak, bu Facebook grubunun tüm üyelerinin hukukçu olduğunu, orada (kapalı Facebook grubunda) paylaşılan mesajların sadece bu gruba üye olan kullanıcılar tarafından görülebildiğini ve web sitesi arama motorlarında görünmediği için (gizli Facebook grubunun) tüm internet kullanıcılarının erişimine kapalı olduğunu gözlemlemektedir. Ayrıca, başvurucağının uyuşmazlık konusu haberi paylaştığı gönderisi hakkında yapılan yorumların, söz konusu grubun üyesi olan yargı mensuplarından geldiğini not etmektedir. Dahası başvurucağı HSYK'ya ihbar eden kişinin kendisi de bu grubun mensubu bir yargı mensubudur. İlâveten, dosyanın incelenmesinden yargı mensubu olmayan hiç kimsenin öne çıkmadığı anlaşılmaktadır. Sonuç olarak, başvurucağı, söz konusu haberi genel kamuoyu ile değil, yargı mensuplarına ayrılmış ve halka kapalı bir tartışma grubunda paylaşmıştır (*kıyasen, Guz v. Polonya*, no. 965/12, § 85 ve 91, 15 Ekim 2020).

67. Ayrıca, Mahkeme, disiplin makamlarının ve Hükümetin, başvurucağının aynı fikirde olduğunu belirten bir yorumda bulunmamış olmasına rağmen, paylaşarak ihtilaf konusu haberin içeriğini onaylayan bir mesajı kamuoyuna iletme niyetini ifade ettiğine ilişkin varsayımlarını reddetmektedir. Bu bağlamda, sadece kapalı bir gruba üye hakimlere, sadece üst idari ve yargısal makamları öven yazıları paylaşma yetkisi verecek ve aynı mercilerin işlem ve kararlarını tasvip etmeyen yazıları dikkate almamalarını gerektirecek bir varsayımın uygulanmasının, mesleklerinin özüne dokunan konulardaki tartışmalarında gereksiz bir otosansüre yol açacağını düşünmektedir.

68. Ayrıca, yargı mensubu bir memura disiplin cezası verilmesinin, doğası gereği, sadece ilgili yargı mensubu üzerinde değil, bir bütün olarak meslek üzerinde de caydırıcı bir etkisi olduğu göz ardı edilemez (bakınız, örneğin, *Eminağaoğlu*, yukarıda anılan, § 124). Bu durum, özellikle hakimlerin, diğer devlet güçleri karşısında bağımsızlıklarını etkilemesi muhtemel HSYK kararları hakkında kendi aralarında fikir ve görüş alışverişinde bulundukları durumlarda geçerlidir.

69. Başvurucağının ifade özgürlüğüne olası herhangi bir haksız müdahaleye karşı sahip olması gereken usuli güvencelere ilişkin olarak Mahkeme, ilk olarak, HSK'nın, başvurucağının ifade özgürlüğü hakkı ile bir yargı mensubu olarak ihtiyat yükümlülüğü arasında, yukarıda belirtilen ilgili kriterlere uygun olacak şekilde herhangi bir dengeleme değerlendirmesi yapmadığını tespit etmektedir. Ayrıca, HSK'nın yargısal olmayan bir organ olduğunu ve birinci derece olarak Daire'nin önce ve ayrıca üst merci olan

Genel Kurul'dan önce izlenen prosedürlerin yargı denetimi garantisi sağlamadığını hatırlatmaktadır (bakınız, aynı doğrultuda, *Eminağaoğlu*, yukarıda anılan, § 99-101). Mahkeme ayrıca, başvurunun HSK tarafından kendisine karşı alınan tedbire karşı herhangi bir yasal yoldan yararlanmadığını gözlemlemektedir. Gerçekten de, HSK mevcut davaya ilk etapta İkinci Daire tarafından ve son olarak da Genel Kurul tarafından müdahil olmuştur. Başvurucunun paylaştığı haber, belirli disiplin prosedürleri bağlamında HSK'nın yürütmeye karşı bağımsızlığını ve tarafsızlığını sorguladığından, HSK'nın bu davaya hem suçlayan bir makam olarak hem de kendi kararlarından bazılarının söz konusu olduğu bir davada nihai karar makamı olarak müdahil olduğu unutulmamalıdır. Ancak, bir hakim hakkında disiplin soruşturması başlatıldığında, yargının işleyişine olan kamu güveninin tehlikede olduğu da akılda tutulmalıdır. Bu nedenle disiplin prosedürüne tabi olan herhangi bir yargı mensubu keyfiliğe karşı güvenceye sahip olmalıdır. İlgili kişi, özellikle, tedbirin hukuka uygunluğuna karar vermesi ve yetkililerin herhangi bir suistimaline yaptırım uygulaması için söz konusu tedbirin bağımsız ve tarafsız bir organ tarafından yeniden incelenmesi olanağına sahip olmalıdır (*Eminağaoğlu*, yukarıda anılan, § 150). Mahkeme, söz konusu davada durumun böyle olmadığını tespit etmektedir.

70. Yukarıdaki değerlendirmeler ışığında ve kamu yararına ilişkin konularda ifade özgürlüğünün büyük önemi göz önüne alındığında Mahkeme, başvurucuya uygulanan disiplin cezasının herhangi bir acil toplumsal ihtiyacı karşılamadığı ve dolayısıyla 10 § 2 maddesi anlamında “demokratik bir toplumda gerekli” bir önlem oluşturmadığı sonucuna varmıştır.

Buna göre, Sözleşme'nin 10. maddesi ihlal edilmiştir.

II. 10. MADDE İLE BAĞLANTILI OLARAK SÖZLEŞME'NİN 13. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

71. Başvurucu özellikle, kendisine uygulanan disiplin cezasına itiraz etmek için etkili bir hukuk yoluna sahip olmadığını iddia etmektedir. İlgili bölümleri aşağıdaki gibi olan Sözleşme'nin 13. maddesine dayanmaktadır:

“Bu Sözleşme’de tanınmış olan hak ve özgürlükleri ihlal edilen herkes, söz konusu ihlal resmi bir hizmetin ifası için davranan kişiler tarafından gerçekleştirilmiş olsa dahi, ulusal bir merci önünde etkili bir yola başvurma hakkına sahiptir.”

A. Kabul edilebilirlik

72. Mahkeme, bu şikayetin açıkça dayanaktan yoksun olmadığını veya Sözleşme'nin 35. Maddesinde belirtilen başka bir nedenden ötürü kabul edilemez olmadığını ifade ederek, şikayetin kabul edilebilir olduğunu ilan etmektedir.

B. Esas

73. Başvurucu öncelikle, HSK'nın yargı mensuplarını görevden alma kararları dışındaki kararlarının yargı denetimine tabi olmadığını düzenleyen Anayasa'nın 159. maddesi nedeniyle, kınama cezasına itiraz etmek için yasal bir başvuru yolu olmadığını ifade etmektedir.

74. Başvurucu, daha sonra, itiraz edilen disiplin cezasını incelemeye çağrılan HSK'nın İkinci Dairesi'nin üyelerinin, tartışmasız olarak, söz konusu yaptırımı kendisine uygulayan üyeler olduğunu ileri sürmektedir. Başvurucu, HSK Genel Kurulu'na yaptığı itirazın, altısı HSK'nın İkinci Daire üyesi olarak görev yapan ve itiraz edilen yaptırım kararını alan, on iki üye tarafından incelendiğine de işaret etmektedir. HSK'nın bir dairesi tarafından incelenen bir dosyanın raportörünün, aynı dosyanın Genel Kurul tarafından incelendiği sırada bu işlevi yerine getiremeyeceğini, bu tarafsızlık yoksunluğunu değiştirmedikçe, bu nedenle, kendisine göre, disiplin yaptırımlarının uygulanmasının raportörlerin değil, üyelerin münhasır yetkisine girdiğini ileri sürmüştür.

75. Hükümet, HSK'nın bir kararına konu kişilerin, kararın tebliğinden sonraki on gün içinde kararın yeniden incelenmesini talep edebilecekleri için, Sözleşme'nin 13. maddesinin gerekliliklerinin yerine getirildiğini ileri sürmektedir. İnceleme sonunda verilen karara, ilgililerin, tebliğin kendisine ulaşmasından itibaren on gün içinde itiraz edebileceklerini ve bu itirazın Genel Kurul tarafından incelenip karara bağlanacağını da sözlerine eklemiştir. Mevcut davada başvurusunun bu hukuki yolları kullandığını ve son merci olarak itiraz başvurusunun HSK Genel Kurulu'nun on iki üyesi tarafından oybirliğiyle reddedildiğini belirtmektedir.

76. Hükümet, HSK üyelerinin bağımsızlığının Anayasa ve ilgili kanun hükümleriyle güvence altına alındığını ve bu davada HSK üyelerinin bağımsız ve tarafsız olmadığına dair somut bir delil bulunmadığı kanaatindedir.

77. Mahkeme, Sözleşme'nin 13. maddesinin, iç hukukta Sözleşme'de yer alan hak ve özgürlüklere başvurulmasını sağlayan bir hukuk yolunun varlığını güvence altına aldığını yinelemektedir. Dolayısıyla bu hüküm, Sözleşmeye dayalı olarak tartışılabilir bir iddianın içeriğini incelemeye ve uygun hukuk yolunu sunmaya yetkili bir organa, bir iç hukuk yolu gerektirme yetkisine sahiptir (*Kudla v. Polonya* [BD], no. 30210/96, § 157, CEDH 2000-XI).

78. Mevcut davada, Mahkeme yukarıda Sözleşme'nin 10. maddesinin ihlal edildiğini tespit ettiğinden, bu şikayetin tartışılabilir nitelikte olduğundan şüphe yoktur.

79. Mahkeme, HSYK'nın, ilgili tarafların itirazlarını incelemeye yetkili oluşumlarında tarafsız olmamasına ilişkin *Kayasu v. Türkiye* (no 64119/00 ve 76292/01, § 121, 13 Kasım 2008) ve *Özpınar v. Türkiye*, (no 20999/04, §§ 8485, 19 Ekim 2010) davalarındaki yerleşik içtihat hukukunun mevcut

davada da geçerli olduğunu değerlendirmektedir. Gerçekten de, başvurucuya uyuşmazlık konusu disiplin cezasını uygulayan HSK dairesinin altı üyesi, HSK Genel Kurulu'nda yer alarak, başvurucunun itirazını karara bağlamaya davet edilmiştir. Ayrıca, Genel Kurul'un bu nihai kararına karşı başka bir itiraz yolu bulunmamaktadır.

80. Bu unsurlar, Mahkeme'nin, başvurucunun Sözleşme'nin 10. maddesi uyarınca şikayetini ileri sürmek için 13. maddenin asgari gerekliliklerini karşılayan bir hukuki yola sahip olmadığı sonucuna varması için yeterlidir.

Buna göre, Sözleşme'nin 10. maddesi ile birlikte 13. maddesi ihlal edilmiştir.

III. SÖZLEŞMENİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI

81. Sözleşme'nin 41. maddesi kapsamında:

“Eğer Mahkeme bu Sözleşme ve Protokollerinin ihlal edildiğine karar verirse ve ilgili Yüksek Sözleşmeci Taraf'ın iç hukuku bu ihlalin sonuçlarını ancak kısmen ortadan kaldırılabiliyorsa, Mahkeme, gerektiği takdirde, zarar gören taraf lehine adil bir tazmin verilmesine hükmeder.”

A. Zarar

82. Başvurucu, maruz kaldığını iddia ettiği manevi tazminat olarak 50.000 Euro talep etmektedir.

83. Hükümet bu miktarı aşırı bulmaktadır.

84. Mahkeme, başvurucuya manevi tazminat ve bu meblağdan yüklenebilecek her türlü vergi için 6.000 Euro ödenmesine karar vermiştir.

B. Masraf ve giderler

85. Başvurucu, avukatına ödenen ücretler için 4.000 Euro ve Mahkeme önündeki yargılamalarla bağlantılı olarak yaptığı masraf ve harcamalar için 5.000 Türk Lirası talep etmiştir. Başvurusuna, kendisi ile avukatı arasında imzalanan ve şartları uyarınca kendisine 4.000 Euro ödemeyi taahhüt ettiği bir ücret sözleşmesinin bir nüshasını eklemiştir.

86. Hükümet, bu meblağların aşırı olduğunu düşünmekte ve ileri sürülen iddiaları destekleyecek belgelerin bulunmadığını vurgulamaktadır.

87. Mahkeme'nin içtihadına göre, bir başvuru masraf ve harcamalarının geri ödenmesini ancak bunların gerçekliği, gerekliliği ve oranlarının makul olup olmadığı belirlendiği sürece alabilir. Mevcut davada, elindeki belgeler ve yukarıda belirtilen kriterler göz önüne alındığında, Mahkeme, başvurucuya tüm masraflar ve artı vergi yoluyla bu meblağ üzerinden ödenmesi gereken herhangi bir miktar ile birlikte ele alındığında 4.000 Euro ödenmesinin makul olduğu kanaatindedir.

C. Gecikme faizi

88. Mahkeme, gecikme faizi olarak, bu miktarlara, Avrupa Merkez Bankasının marjinal kredi faizlerine uyguladığı faiz oranına üç puan eklenerek elde edilecek oranın, uygulanmasının uygun olduğu sonucuna varmıştır.

BU GEREKÇELERLE, MAHKEME, OY BİRLİĞİYLE,

1. Başvurunun kabul edilebilir olduğuna;
2. Sözleşme'nin 10. maddesinin ihlal edildiğine ;
3. Sözleşme'nin 10. maddesiyle bağlantılı olarak 13. maddesinin ihlal edildiğine ;
4.
  - a) Davalı Devlet tarafından başvurucuya, Sözleşme'nin 44. maddesinin 2. fıkrası uyarınca, kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içerisinde, ödeme tarihindeki geçerli döviz kuru üzerinden davalı Devletin para birimine çevrilmek ve ödenmesi gereken her türlü vergi tutarı hariç olmak üzere:
    - i. Manevi tazminat için 6.000 Euro artı bu tutar üzerinden vergi olarak ödenmesi gereken miktarın ödenmesine;
    - ii. Masraf ve giderler için 4.000 Euro artı bu tutar üzerinden vergi olarak ödenmesi gereken miktarın ödenmesine;
  - b) Söz konusu sürenin bittiği tarihten itibaren ödeme tarihine kadar, bu miktara, Avrupa Merkez Bankasının o dönem için geçerli olan marjinal kredi faiz oranının üç puan fazlasına eşit oranda basit faiz uygulanmasına;
5. Adil tazmine ilişkin kalan taleplerin reddine karar vermiştir.

KOZAN v. TÜRKİYE

İşbu karar Fransızca dilinde tanzim edilmiş olup, Mahkeme İç Tüzüğü'nün 77. maddesinin 2 ve 3. fıkraları uyarınca, 1 Mart 2022 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

Hasan Bakırcı
Yazı İşleri Müdürü

Jon Fridrik Kjølbro
Başkan